

NÁVŠTĚVA MĚSTA ERLANGEN (STŘEDNÍ FRANKY, BAVORSKO)

Město Erlangen je součástí velké metropolitní oblasti, kterou spolu s jeho sousedy, městy Norimberk, Fürth a Schwabach, obývá více než 1,2 milionu lidí. Erlangen má více než 100 000 obyvatel, což ho činí „nejmenším okresním městem“ v Bavorsku.

Erlangen je druhým největším **sídlem společnosti Siemens AG** na světě, která lokálně zaměstnává více než 20 000 pracovníků, mezi nimi odborníky všech národností. Přítomnost několika dalších úspěšných firem činí z Erlangenu jednu z nejsilnějších komerčních oblastí v Německu. **Univerzita Friedrich-Alexander-Erlangen-Norimberk (FAU)** s více než 35 000 studenty a 12 000 zaměstnanci je druhou největší univerzitou v Bavorsku. Především medicína s úzkými vazbami na průmyslový výzkum představuje významnou část zájmů města.

Migranti žijící v Erlangenu představují 16,6% celkového obyvatelstva města. 28% populace představuje migranty první, druhé a třetí generace. Největší skupinou jsou lidé z Turecka.

[Profil města a aktivity](#) (web projektu C4I City Rady Evropy)

SETKÁNÍ: Radnice Erlangen

Hostitel: Amil Sharifov – od 2016 je koordinátorem odboru pro integraci uprchlíků, který spadá přímo pod starostu (Florian Janik) a je sám na oddělení // Elisabeth Preus – viceprimátorka pro školství

Koordinační úřad pro integraci – vznikl v roce 2008 v rámci radnice za účelem implementace integrační strategie města Erlangen (přijata v roce 2007 – mírumilovné spolužití a porozumění mezi lidmi s rozdílným původem, s důrazem kladeným na životní podmínky lidí namísto etnických nebo národnostních charakteristik – integrace založena na společné odpovědnosti přistěhovalců a hostitelské společnosti (více na www.erlangen.de)

„Erlangen – City of Diversity“ award (2009) – commitment to diversity, tolerance and democracy

Erlangen jako člen sítě Intercultural Cities - viz [video StoryCities](#)

- Erlangenu členství pomáhá nejvíce v tom, že mohou zblízka vidět, jak se integrace řeší jinde
- V síti probíhá **výměna zkušeností**, setkávají se 1x ročně a pravidelně získávají info o dobrých praxích jiných měst + poradenství od sítě
- Síť dělá **index pro každé město**, kde se nachází v oblasti integrace
  - o Jaké mají integrační aktivity, jaká je interkulturní tvář města
  - o Hodnocení dobrých i slabších stránek – např. Erlangen má 18% OMZ, ale neměli zastoupení na radnici/ve správě města – pan Sharifov jede z mála pracovníků OMZ
- S členstvím začali v 2011 – přišla delegace z Bruselu
  - o platí se členský příspěvek – takže to musí schválit Rada města
  - o síť nedělá vlastní operativní projekty, jenom poskytují informace – tyto musí být přizpůsobeny situaci v dané zemi, často se navštěvují
  - o představené projekty ve videu iniciovalo město, prosazovalo je a koordinovalo
  - o Erlangen také přijímá hodně bilaterálních návštěv

Příklady integračních aktivit se zapojením široké škály aktérů (viz video)

- Působí zde 2 velcí zaměstnavatelé (Siemens a Univerzita FAU) - díky nim přicházejí do města lidé z celého světa a tvoří zdejší společnost – zejm. pro Siemens (23300 míst) to byla atraktivní oblast, neboť zde žijí lidé odevšud – poskytují stáže, bydlení pro určitý počet uprchlíků + CSR (benefiční koncert)

- Projekt Hippy – doučování pro děti migrantů
- Diversity challenge is real here
- Projekt Café asyl – setkávání + právní poradenství
- Die Villa – community center
- Women´s Place – místo pro setkání žen a azylový dům pro ohrožené ženy (funguje 10 let)
- Červený kříž – zapojili uprchlíky jako tlumočníky či pomocníky v jejich projektech, za fin. podpory města Erlangen
- Poradenství pro překonávání traumat
- Mezinárodní sportovní skupina (BIG projekt) – důležité je vůbec se k této skupině dostat a pak jim učinit atraktivní nabídku
- Interkulturní zahrada
- VSH – centrum pro výuku dospělých – městská škola, 220 kurzů (5000 lidí, co se učí německy)
- AIB – Integrační rada cizinců
- [Databáze cizinců žijících ve městě – první město v Německu s takovou databází](#)
- Kulturní akce Bergkirchweich – něco jako Oktoberfest, ale lepší 😊
- Další mezinárodní festivaly

PREZENTACE (na vyžádání v SIMI)

Historie osídlení města

- už 2000 let před Kristem a od 1398 má městská práva / za 30-leté války kompletně zničeno
- 1686 – příchod Hugenetů z Francie (nábož. uprchlíci) – bylo jich asi 1000 a neměli to lehké, neboť místní se na ně dívali skrz prsty
- 1734 – založena univerzita - umístěná do města kvůli nevěli obyvatel Norimberku
- 1868 – posádkové město (vojsko i vojenský lazaret)
- 1974 – status velkoměsta – nejmenší velkoměsto v Bavorsku (cca. 126 000 obyvatel)

Migrační historie města

- 1686 – Hugeneti (kolem 1000 osob vs. domácích jen přes 300)
- 60. léta – gastarbeiteři
- 80. léta – uprchlíci
- 90. léta – židovský kontingent
- 00. léta – němečtí navrátilci
- 10. léta – EU občané
- Aktuálně – uprchlíci

Současná demografie:

- Počet obyvatel: 126 000, z toho 18 % migranti, 150 národností a 40 000 studentů
- přes 100 tisíc pracovních míst, hodně lidí dojíždí z jiných měst, druhá největší hustota pracovních míst z celého Německa, nezaměstnanost dlouho pod 3 %
  - o Siemens - 23300 míst
  - o Univerzita/Klinika – 12800 míst (také 3 výzkumné instituty)
  - o Framatome – další velká firma
- **OMZ 35% (39.000 osob), z nich:**
  - o 52% migranti
  - o 22% narození zde (3% op (3% opční Němci, kteří si mohou vybrat občanství)
  - o 11% vystěhovalci ze SSSR
  - o 12% sloučení rodin

Integrační politika

- Erlangen se zabýval integrací daleko dřív, než začali na spolkové úrovni
- 1974 – Rada cizinců a integrace
- 2005 – Tvorba koncepce integrace
  - o Definovány všechny oblasti působnosti a činnosti, konkrétní opatření
  - o Podíleli se všichni aktéři – 80 zástupců (Univerzita, polit. strany, policie, dobrovolníci, bytová družstva, spolky, školy, zástupci města)
  - o Všechny důležité oblasti – jazyk, trh práce, bydlení, živ. podmínky, polit. participace
- 2007 - Rada města jednomyslně schválila koncepci (i opozice)
- 2008 - začala implementace koncepce v rámci odborů města a příspěvkových organizací a vytvořila se odpovídající struktura: koordinační orgán, řídicí skupina, integrační konference a monitoring integrace
  - o Politickou odpovědnost nesla Rada města
  - o Koordinační funkci plnila správa města + externí partneři

Jakou má město roli při implementaci integračních politik

- Výkonná složka: **Koordinační úřad pro integraci** – řídí realizaci agendy v rámci města, pomáhá ji realizovat jak v rámci jednotlivých odborů radnice, tak externě
- Politická složka: **Řídicí skupina** – starosta, předsedové polit. stran zastoupených v městské radě – dávají směr koncepci
- **Integrační konference** – když chce město pro důležitá opatření zapojit celou společnost, pak je důležitým grémiem tato konference, která je otevřená a dodává impulzy pro integraci
  - o koná se jednou ročně
  - o účastní se jí externí aktéři a migrant. organizace – představují svoje projekty a nápady
  - o občané mohou klást otázky

Hlavní faktory úspěchu

- transparentnost práce s veřejností
- otevřenost a osobní angažovanost hl. vedení města
  - o primátor je velmi otevřený a velmi se zajímá se o integraci, také sociální náměstek
- organizační struktura a zdroje pro koordinaci a jasné cíle
  - o když se něco navrhne, aby se o tom na radě rozhodlo jednohlasně

Hlavní principy koncepce integrace

- **Průřezové téma** – není to jen jeden úřad, který se agendou zabývá, zapojeny jsou všechny odbory a aktéři
- **Snaha správy města více zaměstnávat migranty** – protože tito mají interkult. kompetence, jazykové znalosti, tudíž i lepší kompetence na poli integrace
- **Integrace se zaměřuje na konkrétní životní situaci daného člověka**, na jeho aktuální problémy, přičemž není důležité, jaké je st. příslušnosti
- **Všichni OMZ žijící v Erangenu by se měli rovnoprávně účastnit na nabídce služeb**, které poskytuje město Erlangen pro své obyvatele

Konkrétní realizovaná opatření (lze považovat za příklady dobré praxe)

- Rozšířili oblast o mezináboženský dialog
  - o Jak řešit situaci různých nábož. svátků zaměstnanců města jiné než křesťanské víry
- Oslava pro přijetí nových občanů, kteří dostali něm. občanství
- Kniha „My jsme Erlangen“
- Vypsání pozice na magistrátu obsahující informaci, že nejsou závislé na st. příslušnosti

- Podepsali Chartu rozmanitosti – jejich imigrační úřad ohodnocen jako úřad, který vítá cizince
- Web stránky „Nově v Erlangenu“ – v různých jazycích
- Partneři v projektu EU proti předsudkům
- Založili kancelář pro rovnost šancí, rozmanitosti a podporu demokracie
- Stali se členem evropské sítě Intercultural Cities (ICC)

Uprchlíci v Erlangenu

- ve městě jich je 2200 od 2015 (z toho 750 v azyl. Řízní nebo tolerovaný pobyt, 1450 uznaný status, 66 nezletilých bez doprovodu, celkem 2% obyvatelstva)
- Výzvy: bydlení - ubytování v zařízeních (hromadné) a vůbec volné byty, podpora nezletilých bez doprovodu, získávání znalosti němčiny, oblast volného času, kontakt s ostatními, školství, vzdělávání
- **Infopoint pro uprchlíky a migranty** – sami uprchlíci poskytují informace ohledně orientace a jazykové znalosti ostatním uprchlíkům
- Hlavní standardy integrace uprchlíků – participace a inkluze
- Databáze – mají zde evidované všechny uprchlíky, kdo je v jakém kurzu, kde jsou ubytováni
- Vědecká spolupráce – univerzita v Erlangenu a Ausburgu
- Spolupráce s jinými městy – sdružení bavorských měst, kde projekty Erlangenu ukazují jako příklady dobré praxe
- Fotoprojekt očima úředníků

Doporučení:

- Vyplatí se práce s veřejností a transparentnost – nestačí jen dobře integrovat migranty, je důležité, aby o tom byla otevřeně informována veřejnost a nevytvářely se tak předsudky
  - o Město organizuje informační večery se starostou a dalšími hosty na různá témata integrace
  - o Nutné je informovat včas!
- Řetězení integračních opatření směrem k migrantům
  - o Např. při výuce němčiny, když migrant absoluuje kurz A1, musí na to navazovat i kurz A2
- Opatření proti radikalizaci:
  - o město pracuje s veřejností na podporu demokracie
  - o když mají migranti zákaz práce, tak se město snaží jim nabídnout aspoň dobrovolnickou práci - toto jen koordinují, realizují to pak neziskovky

Výzvy integrace v Erlangenu

- Město čelí výzvě vyššího počtu migrantů proaktivně
  - o V Erlangenu je velmi těžké sehnat bydlení - výstavba sociálního bydlení
  - o Parkování není problém, neboť jsou městem cyklistů
  - o Nedostatek míst ve školkách
  - o v případě jazyka je to otázka času, než se jej migranti naučí
  - o Pak je výzvou legislativa – třeba neuznaní migranti nemohou chodit ze zákona na kurz, pak je podporuje město ze svých zdrojů, aby se vyhnuli tomu, že ten člověk zde pobývá na tolerovaný status 10let, ale nemůže se učit jazyk

SETKÁNÍ: Univerzita FAU

Beat Koch – Centrum pro integraci uprchlíků

Timo Sestu – od roku 2016

Forum for Integration and Intercultural Dialog: <https://www.integra.fau.de/>

- Po roce 2015 se uprchlíci začali obracet i na univerzitu, její poradenské místo a zjišťovali si možnosti studia na FAU
- Iniciativa univerzity vyústila v projekt, který obsahoval 3 pilíře:
  - o výuka němčiny pro uprchlíky téměř 1000 uprchlíků, 2/3 ze Sýrie – nárůst v zimním semestru 2017, pak pokles, neboť buď si zlepšili jazyk a celkově jich přicházelo méně – zajišťuje jazykové centrum univerzity, které pořádá dlouhodob pro zahr. studenty
  - o Academic outreach – práce s veřejností, poskytování info o uprchlících veřejnosti
  - o Spolupráce s jinými subjekty (např. NNO, město)
- **Rozdělení do studijních oborů**
  - o 21% inženýrské obory
  - o 14% práva a ekonomika
  - o 10% filozofická fakulta
  - o 10% medicína – velmi přísné přijímačky
  - o 16% přírodověda
- **Řada spolupracujících subjektů v rámci univerzity**
  - o Interdiscipl. Centrum FAU – [Centre for Human Rights Erlangen-Nürnberg - CHREN](#)
  - o Institut pro inovace ve vzdělávání (ILI) – spolu vyvinuli aplikaci pro FAU, která představuje region a vhodná pro všechny mezinárodní studenty
  - o Magisterský studijní obor Etika kulturních textů – financovali řadu přednášek INTEGRA
  - o Institut IZG
  - o Ústřední institut pro výzkum regionu (viz prezentaci od paní Kocur)
- **Partneři mimo Univerzitu:**
  - o Město Erlangen a jeho instituce: městská knihovna (prostory pro pravidelné akce)
  - o VHS – místní VOŠ (ta koordinuje kurzy němčiny i mimo univerzitu)
  - o AWO – vzděl. centrum Norimberku (zvyšují povědomí uprchlíků o možnosti studia na FAU)
  - o z byznysu např. Adidas (mají zde hlavní sídlo, školení jak napsat žádost o práci, také nabídli stážistická místa a uni jim dodala vhodné studenty)
- **Přednášky: Migrace a integrace od 2016** – 3 řady pro širokou veřejnost ve městě
  - o 1. řada - Uprchlíctví
  - o 2. řada – Gut Menschen („sluníčkář“) vs. naštvaný občan – pojmy, které tehdy rezonovaly Německem a profesori mohli zde komunikovat s veřejností – obě skupiny se potkaly na akcích FAU „Věda v zámku“ a „Věda v AEG“ (akce známé veřejnosti)
  - o 3. řada – integrace z interdisciplinárního pohledu
- **Kulturní akce** – ve spolupráci s dalšími institucemi
  - o Divadelní hra – podpořila to uni, hra se zabývá tématem integrace
  - o Čtení nejznámějšího německého publicisty Davida Kermani – s Městskou knihovnou
  - o Noc migrace – různé přednášky, čtení, hudební vystoupení

Ústřední institut pro výzkum (Central Institute for Regional Research) – paní Kocur

Spolupráce s oběma městy – Erlangen a Norimberku

- města jsou jejich studijním materiálem
- své poznatky předávají dál na komunální, zemské i federální úrovni
- na komunální úrovni spolu vytvářejí doporučení pro politiky – jak evaluovat projekty, jak mají jednat
- výměna informací s městy
- narrativ: Migration Crisis as Window of Opportunity

Projekt „Když starostové dělají migrační politiku“ ([When mayors make migration policy](#))

- Vznikl v době, kdy nejvyšší představitelé evr. států se nedokázali shodnout na migrační politice (jestli přijímat uprchlíky, jak je integrovat) - v důsledku toho jsou místní samosprávy v tom ponechány samostatně, ale současně mohou mít docela velké kompetence, jichž některé z nich i využívají a sami vytvářejí lokální migrační a integrační politiky a dokonce dosahují velké kroky (např. Itálie odmítá přijímat lodě s uprchlíky, ale často se pak ohlásí zástupci obcí a tyto uprchlíky přijímají bez ohledu na to, jaké je stanovisko jejich státu)
- projekt běží od května 2018 a sleduje mezinárodní síť měst, které si navzájem předávají příklady dobrých praxí v migraci a integraci a některé z nich např. Eurocities i lobbují za společné zájmy; dále zapojené Solidarity Cities, Cities of Human Rights
- snaha výzkumu zjistit, proč se města spojují v těchto sítích - hypotéza, že města nejsou spokojena se státní politikou, snaží se tyto politiky obejít a obracejí se na struktury/aktivity v rámci EU
- dále projekt zkoumá, jakou mají města ekon. sílu a jak prosazují v těchto sítích svoje zájmy
- není ještě výstup, ale samy tyto networky mají výstupy, vlastní výzkumy či příklady dobrých praxí, např. web stránky Eurocities

Další výzkumné projekty

- Spolupráce s univerzitou v Hildesheimu - komunální integrace uprchlíků – Jaká je situace na komunální úrovni v celém SRN?
- [Zwei Welten? Integrační politika ve městě a na venkově](#)
  - o Integrace uprchlíků ve venkovských oblastech (paní Müller) – situace podobná ve více EU zemích, kde existují oblasti, jimž se mění demografická struktura krajů, např. tam převážně zůstávají senioři a uprchlíci by mohli omladit tuto populaci a rozvíjet infrastrukturu, ale samozřejmě to současně přináší i různé výzvy
  - o Různé regiony s různou infrastrukturou
  - o Zkoumání toho jaké jsou rozdíly integrace ve městě a na venkově, jaké jsou tam předpoklady – rozhovory se zástupci samospráv i občanské společnosti
  - o Chtějí vyvinout doporučení, jak by samosprávy měly jednat

Spolupráce FAU a města Erlangen

- Petra Bendel (vedoucí ZI FAU) provedla první výzkum o tom, co uprchlíci potřebují ke své integraci na komunální úrovni – rozhovory s uprchlíky i zaměstnanci města odpovědných za integraci (kniha „Was fluchtlingen brauchen?“)
- Konzultace starostovi – vzájemná komunikace a vzájemné návrhy na integrační opatření
- Spolupráce s VHS (místní VOŠ) – vyměňují si informace, zvou politiky nebo vědce, aby mluvili k určitému tématu
- Projekt EU Nah OstCafé (kavárna Blízký východ)

- Spolupráce s Radou pro integraci a cizinci – FAU jim poskytuje poradenství a naopak rada poskytuje podněty institutu na témata, které by univerzita mohla pak zkoumat
- Erlangen má hodně partnerských měst a univerzita je často do této spolupráce zapojena

Zapojení FAU do městských sítí v Norimberku

- toto město je hodně zasíťované, jejich motto je: „Otevřeně z tradice“
- Norimberk je členem Svazu bavorských měst, Intercultural Cities, Výboru regionů, město lidských práv (city of human rights, vedoucí Centra lidských práv je současně vedoucím katedry lidských práv na Uni v Erlangenu)
- V Norimberku se konají různé konference na témata migrace a vzděl. a zaštiťuje je primátor
  - o Spolupráce se zaměstnavateli - Norimberk je také sídlem IHK (Hosp. komory)
    - Projekty integraci na trhu práce pro uprchlíky i migranty z EU a 3. zemí
    - Nabídka pozic pro osoby z jiných vzděl. systémů
    - **Sít: Integrace skrze kvalifikaci** – kurzy pro soft skills a také orientační kurzy, informace jaké profily zaměstnání vůbec existují, jak se mají uprchlíci kvalifikovat, na koho se obrátit / výzkumníci probírají vzdělávací profily a pomáhají s dalšími opatřeními na podporu přístupu na trh práce / síť už funguje i v jiných městech
  - o Evaluace a doporučení